

Ruch Wikimedia – projekty i społeczność

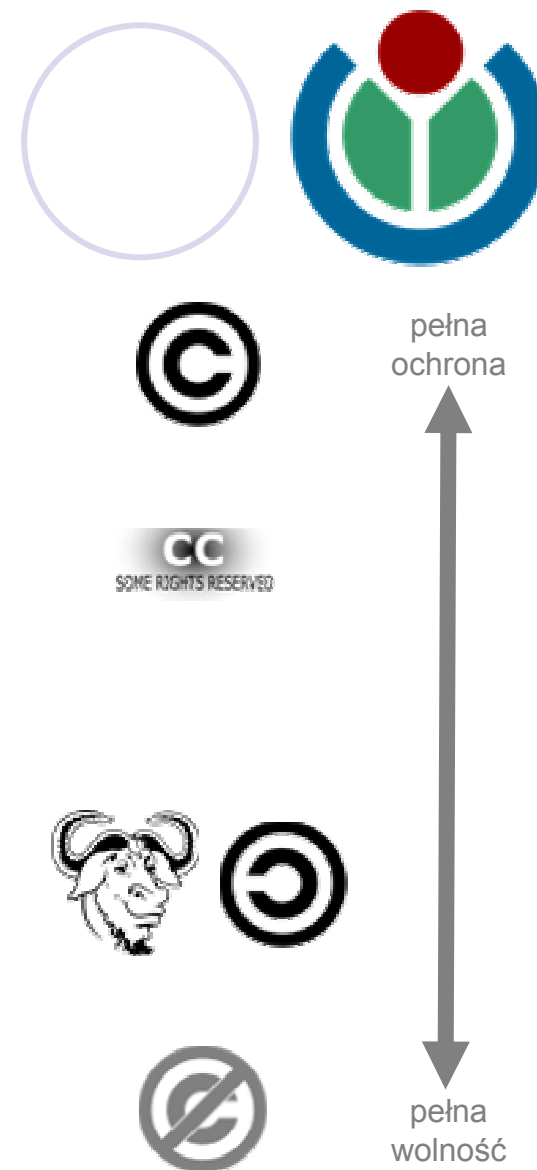

Agnieszka Kwiecień
Nova

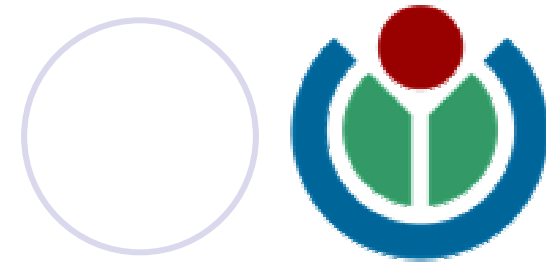
Sekretarz Stowarzyszenia
Wikimedia Polska

Początki - wolne licencje

- Copyright – wszelkie prawa zastrzeżone
- CC – pewne prawa zastrzeżone
 - ND – bez utworów zależnych
 - NC – w celach niekomercyjnych
 - SA – na tych samych warunkach
 - BY – uznanie autorstwa
 - Wolne: CC-BY, CC-BY-SA
- Copyleft – GNU FDL, Free Art. License
- Inne wolne licencje – FreeBSD, MIT
- PD – domena publiczna

Początki – wolna wiedza

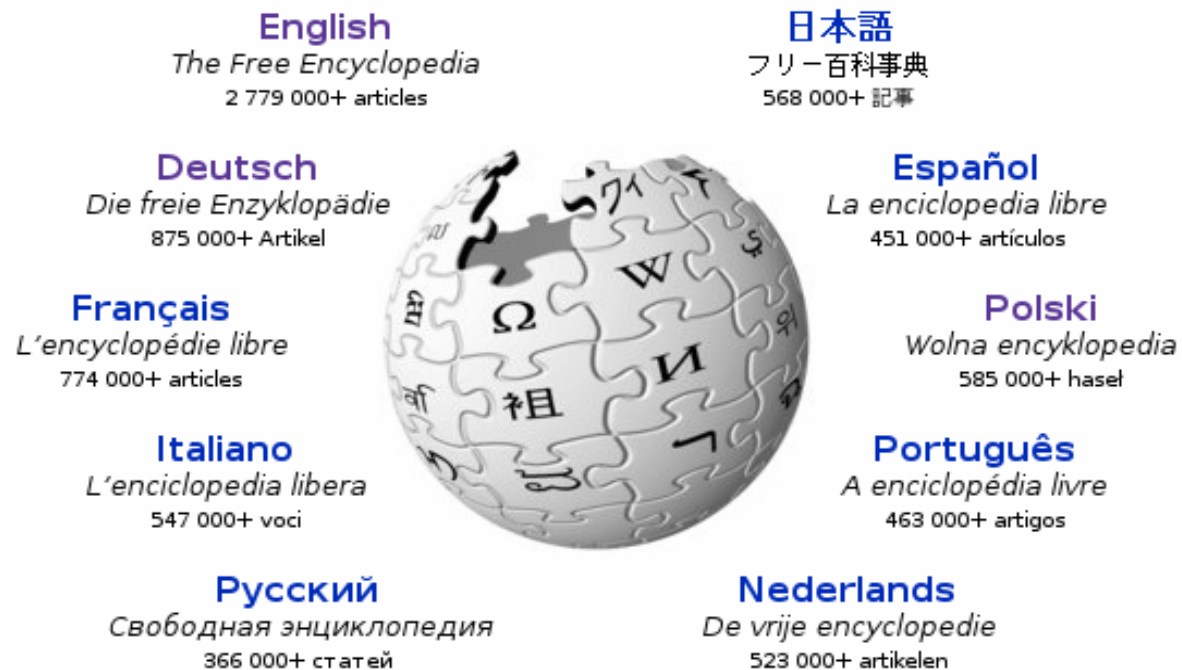

- marzec 2000 – Jimmy Wales i Larry Sanger zakładają projekt Nupedia
 - pisana przez ekspertów, 7-stopniowy peer-review; efekt: 24 artykuły gotowe, 74 w rozwoju, projekt zamknięto we wrześniu 2003 r.; licencja NOCL - później GNU FDL
- 15 stycznia 2001 – uruchomienie Wikipedii
 - otwarta, na licencji GNU FDL. Wikipedia powstaje początkowo w wersji angielskiej, później w wielu wersjach językowych
- 26 września 2001 – polska wersja Wikipedii
 - Krzysztof Jasiutowicz i Paweł Jochym tworzą polski odpowiednik Wikipedii, który 12 stycznia 2002 staje się częścią międzynarodowej Wikipedii

Kolejne wersje językowe...

WIKIPEDIA

250 wersji językowych

Kolejne wersje językowe...

język perski

ورود به سیستم / ایجاد حساب کاربری

مقاله | بحث | نمایش مبدأ | تاریخچه

صفحه اصلی

از ویکی‌پدیا، دانشنامهٔ آزاد.

به ویکی‌پدیا خوش‌آمدید

دانشنامهٔ آزادی که هر کسی می‌تواند آن را ویرایش کند.
دارای ۲۵۰٬۱۵۷ نوشتار به زبان فارسی

الف-ی | دربارهٔ | جستجو | راهنما

سیاست‌ها و رهنمودها | پرسش‌های شما | خودآموز ویکی‌پدیا

تصویر برگزیده هفته

درون‌مایه

علوم پایه

فیزیک - ریاضیات - شیمی - زیست‌شناسی -
جغرافیا - زمین‌شناسی - ستاره‌شناسی

علوم کاربردی

مهندسی - فناوری - رایانه - پزشکی - علم -
بهداشت - حقوق - مدیریت - کشاورزی -
ارتباطات - اقتصاد

250 wersji językowych

ویکی‌پدیا

دانشنامهٔ آزاد

گشتن

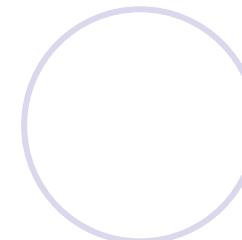
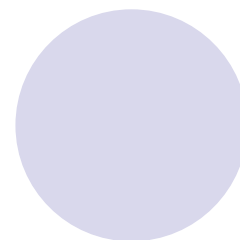
- صفحهٔ اصلی
- درگاه کاربران
- وقایع کنونی
- تغییرات اخیر
- صفحهٔ تصادفی
- راهنما
- کمک مالی

جستجو

جعبه‌ابزار

- پیوندهای به این صفحه
- تغییرات مرتبط
- بارگذاری پرونده
- صفحات ویژه
- نسخهٔ قابل چاپ
- پیوند دائمی
- یادکرد پیوند این مقاله

Kolejne projekty...

- Idea Wikipedii przenosi się na kolejne aspekty wiedzy, powstaje Wikisłownik, Wikibooks, Wikicytaty, Wikiźródła, Wikimedia Commons, Wikinews, Wikispecies, Wikiwersytet

Wikisłownik

Wielojęzyczny słownik

Wikiźródła

Dokumenty źródłowe

Wikispecies

Katalog gatunków

Wikicytaty

Kolekcja cytatów

Wikibooks

Darmowe podręczniki

Wikimedia Commons

Repozytorium mediów

Wikinews

Serwis informacyjny

Wikiwersytet

Wspólnota wolnej wiedzy

Meta-Wiki

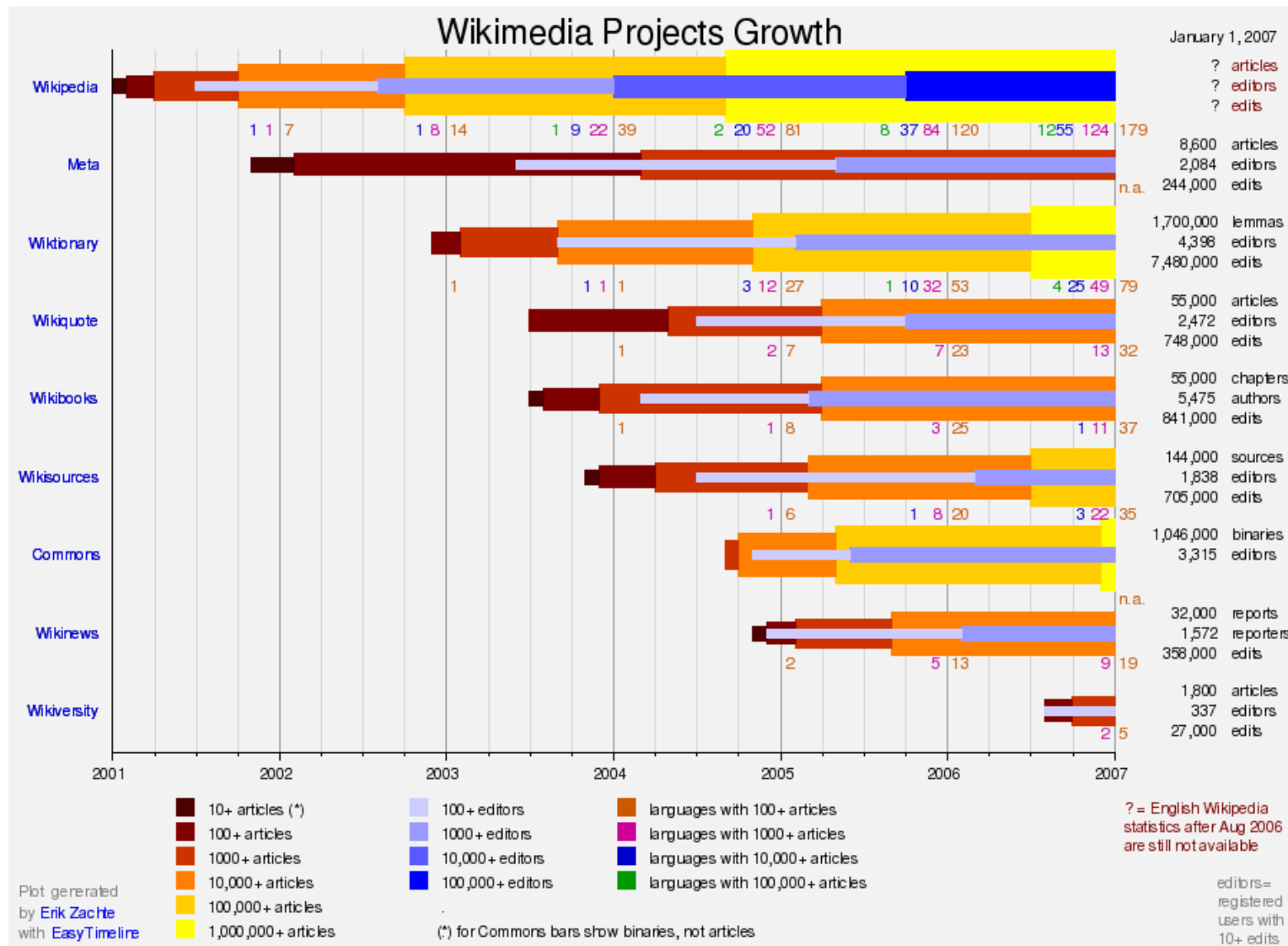
Koordinacja projektów

Udostępnianie treści

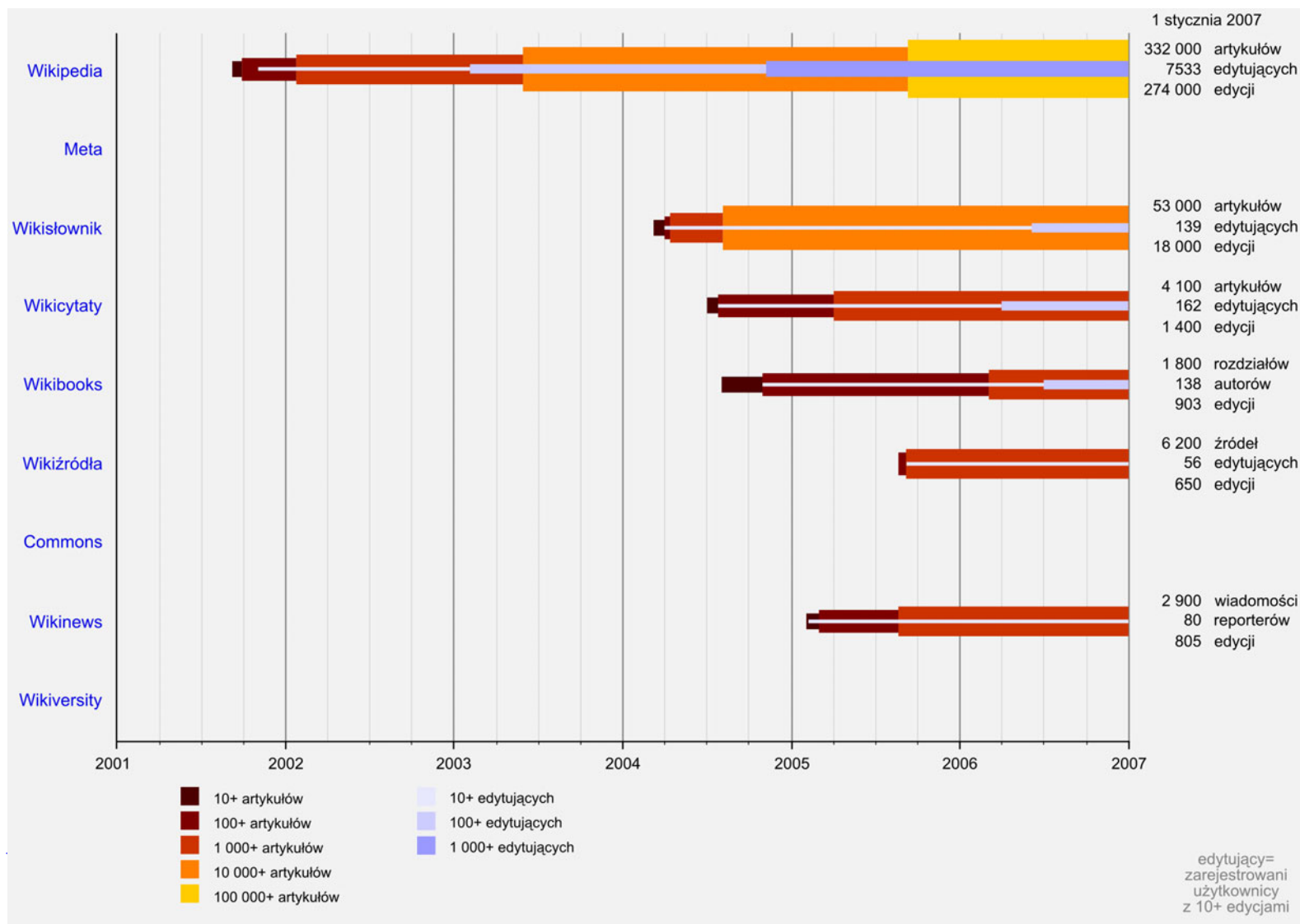
- projekty Wikimedia korzystają z **wolnych licencji**
- **tekst** – hasła encyklopedyczne, cytaty, książki, reportaże
 - Wikipedia, Wikicytaty, Wikisłownik, Wikibooks – udostępniany na licencji GNU FDL, małe zmiany czasem jako PD
 - Wikinews – na licencji Creative Commons Attribution 2.5 (Uznanie Autorstwa)
 - Wikiźródła – na licencji PD, GNU FDL
- **media** – grafiki, zdjęcia, dźwięk, wideo
 - udostępniane na licencjach Public domain (PD), GNU FDL, CC: CC-BY, CC-SA, CC-BY-SA, FAL, BSD, MIT
 - w angielskiej Wikipedii dopuszcza się *fair use*
 - w polskim Wikinews dopuszcza się dozwolony użytek (logo, zrzut ekranu, załącznik)

Rozwój projektów

Rozwój polskich projektów

Wikimedia – stan obecny

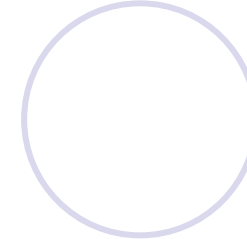
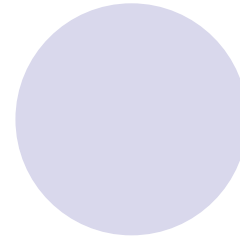
- ponad 580 tys. artykułów w polskiej Wikipedii
- ponad 2,7 mln artykułów w angielskiej Wikipedii
- 250 wersji językowych
- ponad 4 mln mediów w Wikimedia Commons
- ponad 12,5 tys. tekstów w polskich Wikiźródłach
- prawie 4 tys. modułów w polskich Wikibooks

Organizacja społeczności

- Meta-Wiki
 - do koordynacji wspólnych działań społeczności projektów
- 20 marca 2003 – powstaje Wikimedia Foundation
 - Fundacja sprawuje opiekę nad Wikipedią i powstałymi wokół niej projektami opartymi o technologię Wiki.
- 15 listopada 2005 – rejestracja Stowarzyszenia Wikimedia Polska
 - Stowarzyszenie zostało założone przez 26 wikipedystów. W marcu 2009 r. stowarzyszenie liczy 92 członków (w tym 2 wspierających).
- 7 marca 2009 – 21 lokalnych partnerów Fundacji na całym świecie

Stowarzyszenie Wikimedia Polska

- Cele

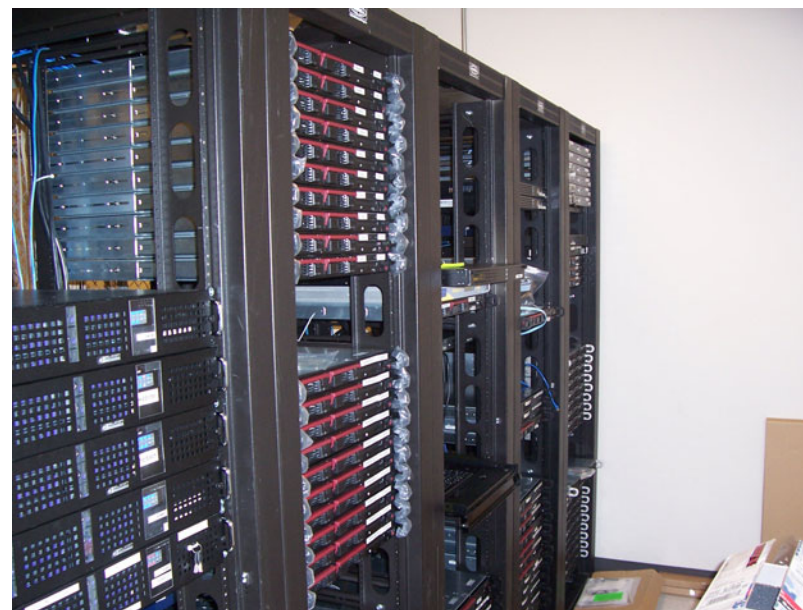
wyrównywanie szans w dostępie do wiedzy ogólnej oraz szczegółowej z dziedzin nauki, kultury, edukacji oraz sztuki;
promocja i organizacja wolontariatu oraz działalności charytatywnej

- Zadania

m.in.: opieka nad polskimi projektami Fundacji Wikimedia, organizacja zlotów, promocja projektów Wikimedia w Polsce, wsparcie techniczno-prawne i finansowe projektów, wspieranie i propagowanie idei wolnej wiedzy. Stowarzyszenie prowadzi także Wikikonkurs – wspierając finansowo inicjatywy wzbogacające projekty w treść.

Serwery

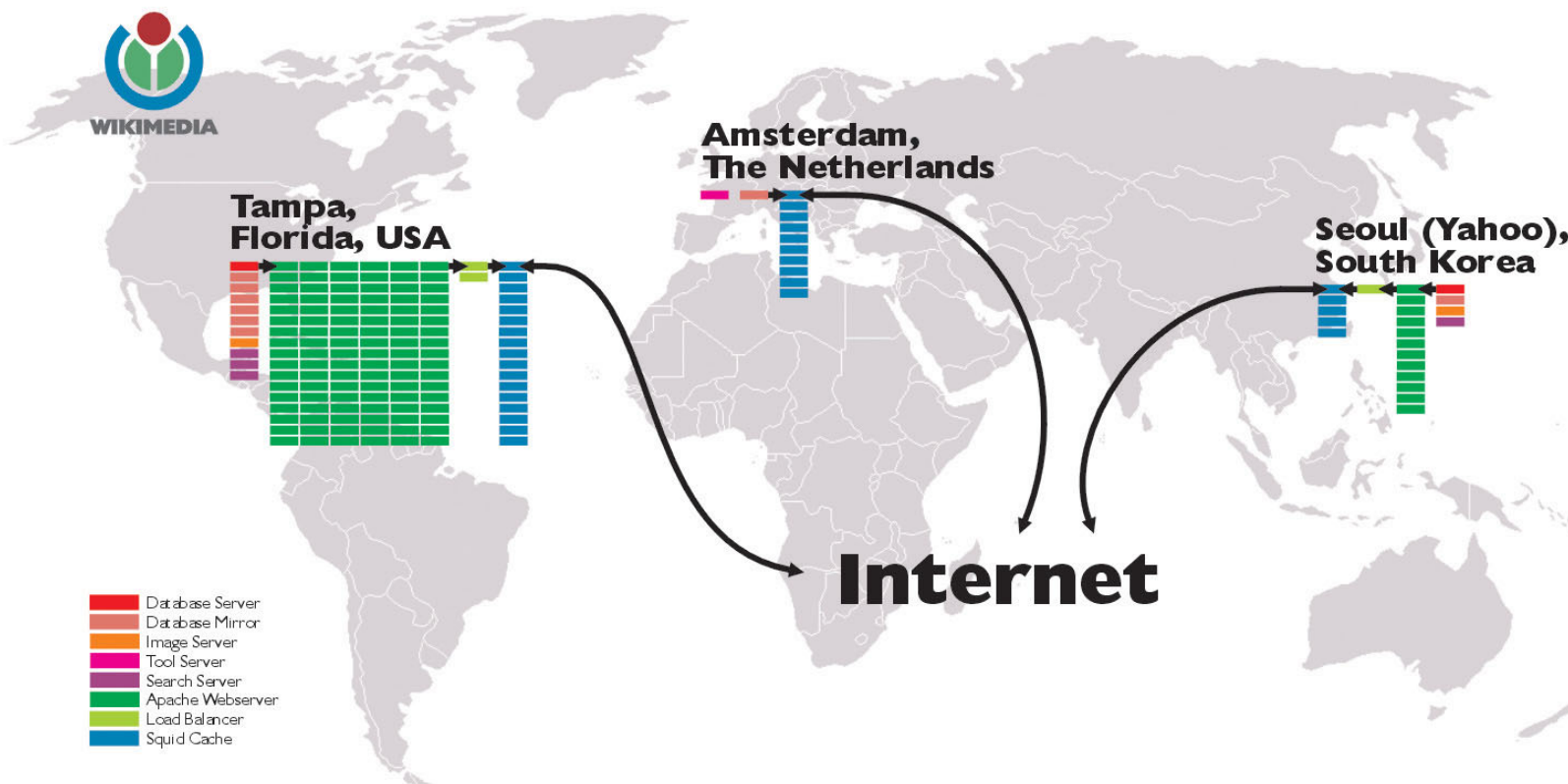
- klaster na Florydzie, Tampa (serwery baz danych, cache, kilkaset)
- klaster w Holandii, Amsterdam (serwery cache)
- klaster w Korei Południowej, Seul (serwery cache)
- serwery narzędziowe, m.in.
 - Niemcy (klaster)
 - Polska (dwa)

Jeden z klastrów na Florydzie

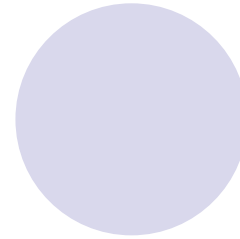
PD, <http://meta.wikimedia.org/wiki/Image:Floridaserversfront1.jpg>

Serwery

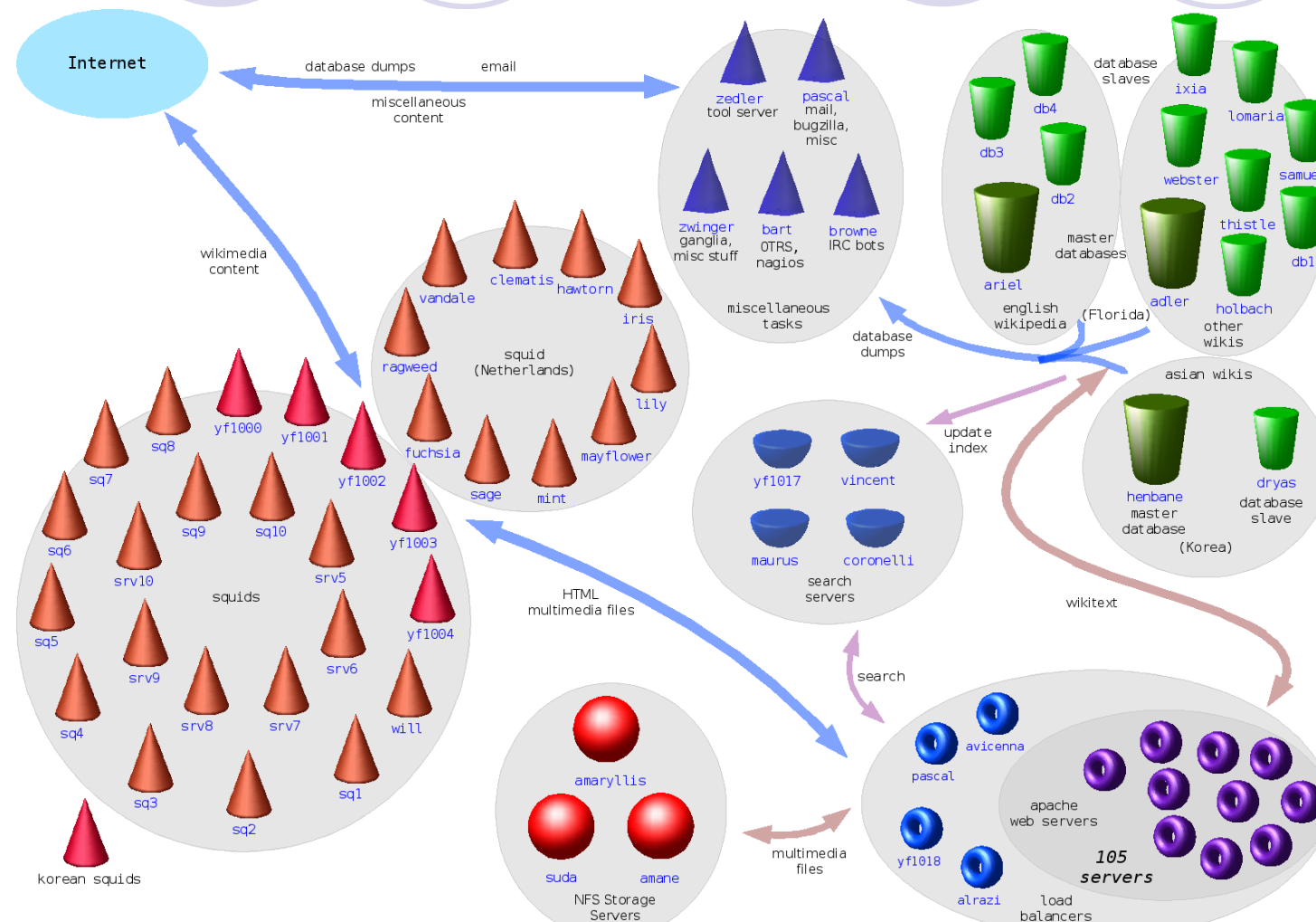
Autor: Sansculotte, http://commons.wikimedia.org/wiki/Image:Wikimedia_server.jpg (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5/>)

Oprogramowanie

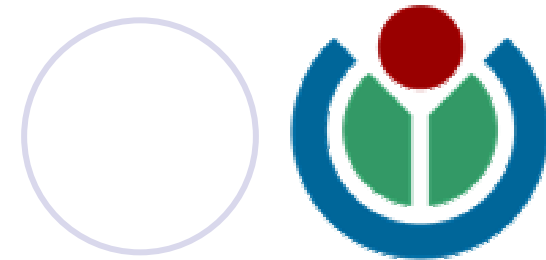
- **MediaWiki** – rozbudowana aplikacja PHP działająca na bazie MySQL.
 - wolne oprogramowanie – licencja **GNU GPL**
 - rozwija się razem z projektami – odpowiada na zapotrzebowanie i daje nowe możliwości
- **projekt SourceForge.net** – grupa opłacanych przez Fundację developerów + kilkuset wolontariuszy – reagują na potrzeby społeczności
- **ważniejsze funkcjonalności**
 - natychmiastowe edytowanie stron – nie wymaga żadnych kwalifikacji – efekt widoczny natychmiast.
 - narzędzia komunikacyjne (strony dyskusyjne) – integralny element oprogramowania
 - śledzenie zmian i historia modyfikacji treści
 - kontrola dostępu i uprawnień

Architektura

Autor: LeonWeber, <http://commons.wikimedia.org/wiki/Image:Wikimedia-servers-2006-05-09.png> (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.5/>)

Wikimedia – społeczność

- wielu uczestników – wiele punktów widzenia
stosuje się kryterium zdrowego rozsądku, jednak powstaje wiele zasad i zaleceń mających regulować najczęstsze kwestie sporne
- większość sporów prowadzi do długich dyskusji
w rozstrzyganiu sporów pomagają inni uczestnicy, można poprosić społeczność o komentarz; zwrócić się do komitetu arbitrażowego
- decyzje podejmowane na drodze konsensusu lub przez głosowanie
wiele ustaleń podejmowanych jest poprzez osiągnięcie porozumienia w trakcie dyskusji, w sytuacji braku ogólnej zgody przeprowadzane są głosowania
- duża popularność – wiele problemów ale też więcej rąk do pracy

Problemy otwartych projektów

- wandalizm
- mistyfikacje, ang. *hoaxes*
- naruszenia neutralności
- naruszenia praw autorskich
- wiki-spamming, reklamy
- wątpliwa przydatność niektórych treści
- konflikty wewnątrz społeczności
- trudności w utrzymaniu ekspertów
- charakter *work-in-progress*

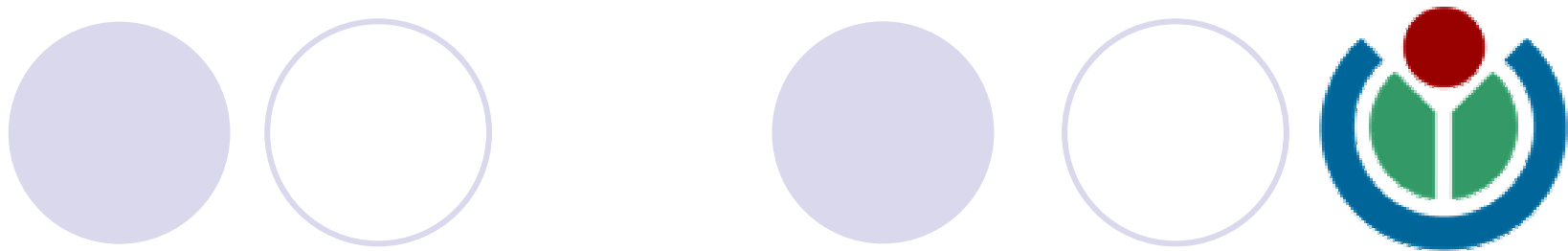
Problemy otwartych projektów

- nieznajomość wolnych licencji
 - często brak oficjalnych, uznanych tłumaczeń, różne strategie:
 - jedna licencja dla wszystkich (np. GFDL, GPD, BSD – w jęz. angielskim)
 - dokładne oficjalne tłumaczenia (np. FAL – oryginał w jęz. francuskim)
 - lokalne wersje adaptowane do warunków i prawa danego kraju (np. CC BY)
 - niespełnianie lub częściowe spełnianie wymogów licencji przy wykorzystaniu treści
 - kradzież treści i grafik – „znalezione w internecie”
- poszukiwanie sensacji i aktywne próby zmniejszenia wiarygodności
- nieobecność uczestników – brak zobowiązań i terminów
- zaniechane inicjatywy

Motywacje

- poczucie misji, radość z uczestniczenia w tworzeniu czegoś wielkiego
- możliwość dzielenia się posiadaną wiedzą
- możliwość zdobywania i poszerzania własnej wiedzy
- ambicje społeczne
- możliwość odgrywania ról „policjantów”, „organizatorów”, „sprzątaczy”
- zacieranie różnic społecznych

Dziękuję

Kontakt: agnieszka.kwiecien@wikimedia.pl

Treść niniejszej prezentacji udostępniona jest na licencjach:

Creative Commons Attribution Share-Alike (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>)

GNU Free Documentation License (<http://www.gnu.org/licenses/fdl.txt>)

Logo i nazwy „Wikipedia”, „Wiktionary”, „Wikibooks”, „Wikiquotes”, „Wikinews”, „Wikiversity” są zastrzeżonymi znakami Wikimedia Foundation, Inc.